

NOVUM

Jonathan Price: 'I would allow everyone to pass'

Cultuur

The Ultimate Summer Movie Preview 2014

Boekrecensie

Watchmen:

Waarom dient de mensheid gered te worden?

Column

Het recht op kwetsbaarheid

Hoe meer ruwe schetsen, hoe scherper het beeld.

Briljant in zijn eenvoud. Dit kenmerkt ieder ontwerp van topdesigner Piet Hein Eek. Hier gaat echter flink wat schetswerk aan vooraf. En dat kenmerkt ook de werkwijze van een Van Lanschot-adviseur. Onze bankiers zijn alleskunnners met passie.

Werken in een omgeving met korte lijnen en open communicatie? Waar de resultaten van je werk worden herkend en erkend? Dat is het verschil dat je ervaart bij Van Lanschot. Welkom.

Waarde lezer,

Eindelijk is het dan zover. Het is zomer. Hopelijk heeft u uw laatste tentamens bijna of helemaal achter de rug. Misschien worstelt u nog met een bachelor- of masterscriptie die maar niet afgerond wil worden. Ondanks deze stress lonkt het perspectief van drie maanden prachtig weer in combinatie met heel veel vrije tijd. Wat moet u dan gaan doen? De mogelijkheden lijken schier eindeloos. Op reis, liefdadigheidswerk doen, een surfcamp organiseren voor schoolkinderen of misschien gaat u wel stage lopen. Wat u ook gaat doen, blijft u vooral de NOVUM lezen! De redactie zorgt er met dit zomernummer voor dat uw juridische kennis niet geheel versloft tijdens die gloedvolle zomermaanden.

De must-read van dit nummer is het interview met Jonathan Price. Deze rechtsfilosoof, die al een tijdje in het Engels aan deze faculteit doceert, is van mening dat het nagenoeg onmogelijk moet worden om te zakken voor tentamens. Dat lijkt een nogal vreemde uitspraak van iemand afkomstig uit de afdeling rechtsfilosofie, waar de slagingspercentages nou niet bepaald positief zijn te noemen. Benieuwd naar zijn onderbouwing hiervan? Lees het interview in de rubriek 'In gesprek met'.

Natuurlijk dient er deze zomer ook nog wat cultuur gesnoeven te worden. Behalve in verre oorden kan dat natuurlijk ook in eigen land kijkend naar het witte doek. Speciaal daarvoor heeft onze redacteur Mohammad Sharifi voor u een selectie gemaakt van de films die u deze zomer absoluut moet gaan bekijken. Lees het in 'The Ultimate Summer Movie Preview 2014'. Ook schreef Tjalling Reijnders nog een boeiende boekrecensie over Watchmen.

Ook voor ethische bespiegelingen kunt u natuurlijk altijd bij ons terecht. Zo schreef Fatima Jarmohamed een scherpe column over 'het recht op kwetsbaarheid'. Tegenover rechten staan natuurlijk plichten. En wie kan ons beter herinneren aan onze plichten dan hoogleraar rechtsfilosofie Andreas Kinneging. Zijn ongezoeten mening valt zoals gewoonlijk weer achterin dit blad te vinden.

Genoeg te lezen dus de komende maanden. Namens de redactie van NOVUM wens ik u een hele fijne zomer toe en hopelijk weer tot volgend jaar op het KOG!

Maurice Jeurissen
Hoofdredacteur NOVUM

Volg ons op

NOVUM

@NOVUM_Law

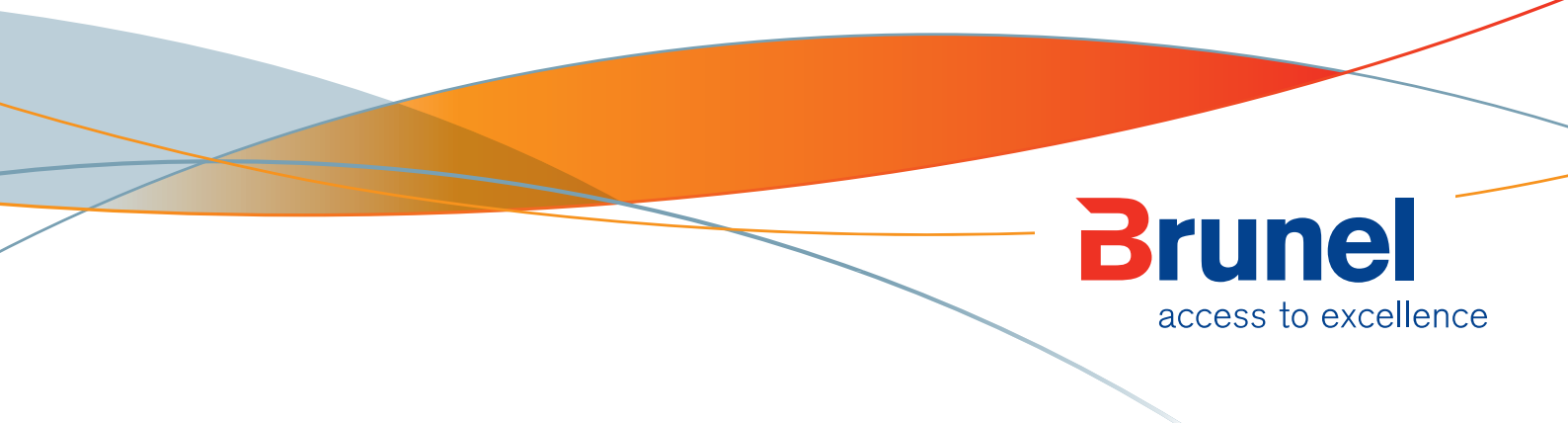
Where legal talent meets new opportunities

Brunel Legal haalt het beste uit juridische specialisten. We bieden startende en ervaren specialisten echt uitdagende projecten. Bij interessante opdrachtgevers.

In het bedrijfsleven en de overheid. Of je nu tijdelijk of vast werk ambieert, bij Brunel Legal is veel mogelijk. Zo kun je steeds opnieuw kiezen wat het beste past bij je eigen ambitie. En blijf je jezelf en je marktwaaarde ontwikkelen.

Kom gerust eens langs en stippel met onze accountmanager een persoonlijk carrièrepad uit. Op het hoogste niveau. Vandaag nog de eerste stap zetten?

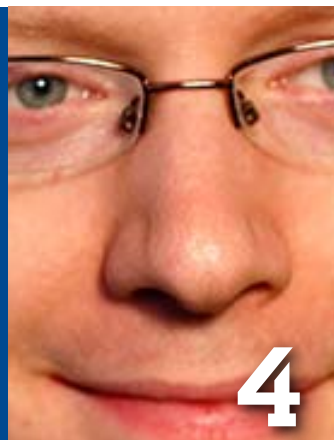
Let's meet op brunel.nl

Brunel
access to excellence

Inhoudsopgave

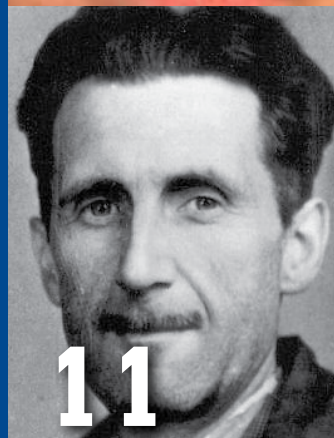
1	Voorwoord	
3	Inhoudsopgave	
4	In gesprek met	Jonathan Price
8	Cultuur	The Ultimate Summer Movie Preview 2014
11	Ter leering ende vermaeck	
12	Advertorial	Maak kennis met het Dirkzwager KennisBoek – You'll LIKE this!
14	Boekrecensie	Watchmen
15	Column	Het recht op kwetsbaarheid
16	Verenigingen	
19	Faculteitszaken	
20	Column	Over de plichten van de mens en de student

4

8

11

14

16

19

NOVUM is het maandblad van de Juridische Faculteitsvereniging Grotius te Leiden. NOVUM is ontstaan uit een fusie tussen het faculteitsblad Trias (1968) en het blad Request (1999) dat werd uitgegeven door het rechtenmentoraat Appèl.

NOVUM is aangesloten bij de Stichting Landelijk Overleg Juridische Faculteitsbladen (LOJF).

Oplage: 1.250 exemplaren
Lay-out: R.W. Bouwman
Druk: JP Offset
ISSN-nummer: 1567-7931

U kunt NOVUM vinden bij de ingang van de faculteit, de C-gang op de begane grond, het restaurant en bij C131. De redactie behoudt zich het recht voor ingeleverde stukken niet te plaatsen of te wijzigen. De inhoud van de artikelen vertegenwoordigt niet noodzakelijkerwijs de mening van de redactie.

© Niets uit deze uitgave mag op welke wijze dan ook worden gereproduceerd zonder voorafgaande toestemming van de redactie.

Redactie

Hoofdredacteur
Maurice Jeurissen (06 34 34 38 39)
novum@law.leidenuniv.nl

Eindredacteur
Maurits Helmich (06 34 45 30 57)
novum@law.leidenuniv.nl

Redacteurs
- Tjalling Reijnders
Tjalling.reijnders@gmail.com
- Raphaël Donkersloot
raphaeldonkersloot@hotmail.com
- Thomas Weber
Thomas_91_91@hotmail.com
- Anna Tsheichvili
Anna_tsheichvili@hotmail.com

- Rogier van Geel
rogier_van_geel@hotmail.com
- Niels Neve
nielsneve@live.nl
- Mohammad Sharifi
malayer11@hotmail.com
- Fatima Jamohamed
f.n.jamohamed@gmail.com

Adviesraad
- Prof. Dr. A.O. Lubbers
- Mw. Drs. A.F.M. van der Helm
- Mw. Mr. C. de Kruif
- Mr. G.K. Schoep
- Céril van Leeuwen, Assessor Fdr
- Koen Hamelink, praeses JFV Grotius

Contact
novum@law.leidenuniv.nl

In gesprek met

Jonathan Price

Jonathan Price is a PhD-fellow at the Department of Metajuridica here at Leiden Law School. Recently, he co-authored an opinion article in the *NRC Handelsblad*, arguing that the remaining difference we see between women and men in Dutch society are more a result of women's choices than sexism. He has been teaching legal philosophy (*rechtsfilosofie*) for four years, and his seminars are quite remarkable: students receive 'ironic grades', and they read Shakespeare, ancient Greek tragedies or the Bible. *NOVUM* talks with Price about his work, practicing judgment, and the importance of classical literature.

"I always tell my students: begin by first trying to say something that is not manifestly untrue."

In your article for NRC Handelsblad, titled "Het keerpunt is bereikt: de emancipatie is niet uit, maar gewoon af", you and Boomsma argue that women's emancipation is completed: women now have enough freedom to choose how they want to live, and that freedom should be respected. The article has received both acclaim and criticism. Why did you write it?

"We were asked. The newspaper was looking for somebody who would say something objectionable in reaction to the article of Justine Ruitenberg. She argued that a certain type of equity feminism was 'out' with the younger generation, and that that was a bad thing. The NRC had a hard time finding someone, because most people are instinctively politically correct. But I was irritated by an academic culture that says: 'All top jobs must be fifty-fifty. Anything less is unjust.' Then they look around and say: 'You see! There is still no justice! I am allergic to that type of blueprint thinking. So, as philosophers and as humans, Boomsma and I tried to make a point by saying: we probably cannot have both freedom and equality. If feminists want equality, choose it, and try for it. If they want freedom, choose that. But it is a bit dishonest to pretend that both can be simultaneously chosen as a policy. And, besides, I think it is great that women are able to work part-time if they choose to do so. I often wish that I, too, could work less than full-time. Besides, much of this debate is not even about you or me, but about CEOs, partners, the 1%. Why

are we obsessed with 'top jobs' anyway, jobs that normal people don't get, and often don't even want. It is mostly psychopaths who want to be CEOs. Do feminists want women to behave like bad men, like psychopaths?" Price laughs. "Wait, don't put that down. Well anyway, whatever, do what you want."

As a student, you attended Templeton Honors College and Dickinson College in the United States, where you majored in philosophy and history. How was your time there?

"Templeton has a 'Great Books' university curriculum. This meant that I had to read and write about at least one classic book a week. I had to analyse parts of the *Summa* of Thomas Aquinas one week, Plato's *Republic* the following week, and Jane Austen the next. This went on for three academic years. I had to work quite hard, but got through a lot of literature in a relatively short period of time. The great benefit of this is that I received a broad knowledge of literature, philosophy, theology, science (we read Newton, Einstein and Galileo), history and so on." Price jokes: "I even learned something about geography through the 'landscapes' of Dante's *Inferno*!"

What did you do after your graduation?

"As an undergraduate, I did an internship at a firm called America Online. After I graduated, they offered me a job as a software test engineer and I took it." Price sighs: "I basically wasted two years of my life." He continues: "After that I wanted to go back to academic life, by doing a master in philosophy. However, doing a master's in America is a full-time job, and I wanted to keep on working to make a living. That is why I decided to go to Europe, where I hoped to combine both in a reasonable way. In Leiden I found a job at a software company, and I was able to do a master's in philosophy of religion at the same time. After my master's degree I wanted to do something more substantial, so I began as a *buitenpromovendus* in legal philosophy. I applied for a place as a visiting graduate student at Oxford University. After being admitted, I studied the general topics of private and public law, and participated in seminars in contract, delict and philosophy of law, but also aesthetics and classical literature. Subsequently, a six-year position as a PhD-fellow became available at Leiden University. I applied, and got the job. Now I am already at

the end of my second year, and if I do well enough, I hope to be here for at least another four years.”

What are you plans for the future?

He smirks: “Well, at some point Professor Kinneging has to retire...”

If his position would become available, would you apply?

“Yeah, absolutely!” He pauses and looks seriously at us, “Why, do you know something?”

“But seriously, if there would be a possibility to continue in Leiden, I would be happy to do so, because I think there are very few places in the academic world which are open to great literature in the context of law. People tend to be busy with things that are written two and a half minutes ago, so that they can write something that may be important for the next two and a half minutes. That type of shortsightedness causes intellectuals and academics to constantly try to reinvent the wheel, but they call it something different each time. George Santayana famously said, and it’s a cliché by now: “Those who cannot remember the past are condemned to repeat it”. The same goes for the intellectual past. If you do not know the extant problems and proposed solutions, you tend to think that you are more creative than you actually are.”

I think there are very few places in the academic world which are open to great literature in the context of law. People tend to be busy with things that are written two and a half minutes ago, so that they can write something that *may* be important for the next two and a half minutes.

Imagine that you are in the position of Andreas Kinneging. What would you change about Rechtsfilosofie?

“I would allow everyone to pass.”

“Well, kind of. I would implement a zero-failure policy by passing (nearly) everyone. And if I were Dean or Rector Magnificus I would make it official faculty or university policy, respectively. Case in point: One of the problems of the bachelor’s course philosophy of law is that many students don’t pass their exams the first time. This means a lot of work for all the members of my department grading and administering retake exams, and explaining to students why they failed – then teaching them the following year and sometimes even two more years! It would be much better for nearly everyone, if we just passed almost everybody for their exams the first time. This is kind of comparable with the Oxford model where it is possible to fail, but only if you *really* try for it. If you want a high mark, on the other hand, you have to *really* work for it, too. With a zero-fail policy the spread of marks between a 5,5 and 10 would mean more than it currently does.

With such a model, it is maybe even easier to maintain excellence. You save lots of time for both students and teachers because there are almost no retake exams – time that can be spent improving education. Imagine if such a zero-failure policy would be university-wide. Since the university’s reputation will be on the line if too many unqualified students pass, it will have to do more to control admissions, to get better students at the beginning. So, overall a more honest system, and probably a better university.”

It would be much better for nearly everyone, if we just passed *almost* everybody for their exams the first time.

And what would you change about the content of the legal philosophy course?

“Only assign books that were written more than a hundred years ago. Yes, it sounds reactionary, I know, but I have my reasons. It gives students and staff a different and less provincial perspective. Currently students can do a seminar in basically any book that is considered a classic by the teachers who choose the curriculum, including modern classics. However, Western civilization began to unravel at the time of the First World War. Most texts that have been written since then have been filtered through the wars. The beautiful thing is that we could escape this narrow and often negative perspective by reading text from before that time. Western civilization did not begin at the First or the Second World War, or even at the French Revolution. To understand it, and its legal systems, we need to begin earlier. I think Prof. Kinneging would agree with me, but he is also realistic. I can afford idealism since I am not in any position to change the curriculum.”

Why is classic literature so important for law students?

“Classic literature can help us to have a better perspective on the nature of contract, of punishment, of individuals vis-à-vis communities, of personhood. We still structure the legal world in a very similar way to what you find in, for example, the final play of the *Oresteia*. It is all part of our background story, our legal fundaments. More generally, the great books are great because each generation adds something to the corpus while reaffirming most of what is already there.”

So you want to read about something that is lasting. Do you also want to create something lasting?

“First I want to try to clear away some of the bullshit. I always tell my students to begin by saying something that is not manifestly untrue. And if you do that for a while, then *maybe* you are able to say one or two things which stand a chance of being true. You must begin by acquiring the virtue of judgment. Just like somebody who plays tennis understands, when the ball comes over the net, where it is possible that it is going to go – such knowledge comes from experience. It’s like that with judgment: as you

Begin by saying something that is not manifestly untrue.

learn to judge you start to see common forms of arguments and logical inconsistencies, patterns of right reasoning. You start to see (even smell!) the true or less true things as you learn to judge more carefully. I want to be in the place where I can be close to students learning that process, as I myself continue to learn how to judge well and rightly.”

So, is learning judging? Or is it withholding judgment?

“It is both. Learning is learning to judge when, where and how. If you do not learn to judge in most areas of life, you do not really know anything. This is why everyone is conservative about what they know. For instance, somebody who doesn’t know Monet could ask: ‘What’s the difference between a fake Monet painting and a real one? What does it matter?’ But it does matter to somebody who really knows Monet. She has spent time with the brush strokes, the colors, the themes. She knows, and knows it as a reasonable judgment.”

Learning is learning to judge when, where and how

Is judging a rational or an intuitive process?

“I don’t think the two are easily separable. Judgment always uses the reason, but it is not merely rational. We do not think merely with our heads. Our concerns, our history, our loves and our hates are all present. It is a different type of knowledge than *wetenschappelijke* knowledge. For example, if I have every possible CBS statistic about Holland in front of me, but I have no way to judge what is more important, then I have no real knowledge. The imperative part of processing information is prioritizing, and prioritizing is one way of passing judgment. But you always prioritize based on something: a standard, a rule, experience, or a vision of good life. Understanding what that should be is part of understanding how one should judge. Increasing the ability to judge well has become a motivating theme in my teaching.”

The way you teach legal philosophy is somewhat remarkable. For example, you give ironic grades for papers. Why do you do this?

“Students receive their normal grade, but also an ironic grade consisting of ‘*wat je echt verdient*’. Students are used to getting higher grades than they probably deserve. They’ve been told for most of their lives: ‘you yourself, without learning or doing any-

thing, are great and good.’ By rewarding pupils and students before they achieve anything, we teach people to be critical of something before they understand it, rather than vice versa. I am not going to change the system; I understand my own limits. But I am going to tell my students what I think they really deserve. They can do with it whatever they want.”

Could you tell us something about your research?

“I am writing about the philosophical fundamentals of what I call ‘modern law’. With modern ‘law’ I mean *nomos*, the Greek word for customs, habits, and laws. So far, I think that there are three concepts that constitute modern law as we experience it: some form of universal equality; some understanding of humans as autonomous in the sense of being *sui juris*; and some understanding that all legitimate obligations are consensual, rather than inherited or imposed on you. With these three together, it seems to me that you account for a tremendous amount of what it means to be a modern person. For example, you think that the state is organized based on consent, which we call voting or a social contract. You think that you should be left free when you choose to vote, and whenever you are not harming others. That is a form of autonomy. It is not freedom, but rather a concept in which you apply the law to yourself. So in total my research is about equality, consent and autonomy. I work on each of the three ideas, by looking at their relation with the various and sundry ways the ancient Greeks, Grotius, Hobbes and other modern philosophers conceptualize the person.”

Next to your job at Leiden University, you also give tutorials and lecture at Blackfriars Hall, University of Oxford while researching there. What is the biggest difference between Oxford and Leiden?

Hesitantly: “Leiden was once the best university in the world; that was a long time ago. But that fact is still remembered here by some. Leiden remains good, but there seems no longer to be a living tradition of focusing on excellence – no serious attempt to strive to be the best again. Now, Leiden could reclaim this feel for excelling, but it would take an effort against at least the *nederigheid* and the *zesjes* culture.”

What is your final advice to our students?

“Don’t think of your education as only job preparation. If you do, you might ruin both the value of what work really is, and also corrupt education; you’ll ask work to be fulfilling in ways that it’s rarely, and you’ll require education to bow to whatever the job market wants. You’ll end up helping to corrupt both work and education.”

Cultuur

The Ultimate Summer Movie Preview 2014

It is popularly believed that award-winning movies far outweigh the simple cinematic achievements that are known as summer blockbusters. Festivals in Cannes¹, Berlin and Venice consequently celebrate the various pieces in the cinematic arts to a greater degree than any summer movie can ever dream of. However, one cannot deny the fact that summer blockbusters stay nonetheless essential to keeping the Hollywood spirit alive. Whether they will be awarded Oscars or Golden Globes – to name only a few in the long list of prestigious American film awards – is no issue here: who cares about that kind of quality anyway? The time for summer blockbusters has come again, bringing the heat to your local movie theatre, and that's all that matters. There are plenty of movies you need to check out this summer, but you might wonder which of them are actually worth your time and money. That's the more salient question after all, especially if you're a student with a limited budget. But fear not and let this list guide you through some of this year's most highly anticipated summer movies.

Man versus Nature

If anything, this summer is all about nature fighting back in an attempt to satisfy the needs of film fanatics once and for all. From enormous monsters in *Godzilla* (May 15), in which the memory of Kaiju films² is cherished once again, to robotic dinosaurs in *Transformers: Age of Extinction* (July 10), directed by the one and only king of summer blockbusters Michael Bay. Based on an

earlier film version from 1954 in the aftermath of the atomic bombings of Japan, *Godzilla* continues to explore the grave consequences of radioactive waste for the environment. "We as mankind should feel conscious of what we're doing and almost guilty that we're polluting the planet. Nature has a way of fighting back, represented by *Godzilla*."³ Nevertheless, don't expect *Godzilla* to be an environmentalist: the giant lizard is more of an antihero whose only purpose in the film serves to remind humanity of their use and misuse of nuclear energy. Other than this somewhat ethical approach molded in Earth's wrath, it surely does justice in impressing the audience with tons of thrilling action sequences and there is some Bryan Cranston (*Breaking Bad*) for the fans as well.

If anything, this summer is all about nature fighting back in an attempt to satisfy the needs of film fanatics once and for all.

Dawn of the Planet of the Apes (July 17), the sequel to *Rise of the Planet of the Apes* (2011) which was a reboot of the original *Planet of the Apes* series, is reminiscent of almost the same ethics in which the world is on the brink of a war between humanity and nature, this time in the form of genetically evolved apes. It's certain that

Godzilla

Dawn of the Planet of the Apes

Transformers

both species are capable of destruction as well as peace, cleverly removing doubts of the slightest signs of misanthropy in the movie. Whether you like it or not, what's even more certain is that these movies are filled with enough CGI to convince you it all could be real some way or another. Take for instance Michael Bay's fourth Transformers movie, starring Mark Wahlberg (*Lone Survivor*, *Ted*) and Nicola Peltz (*The Last Airbender*) in the lead. Bay has also produced the highly anticipating *Teenage Mutant Ninja Turtles* (August 21). The CGI-heavy turtles are joined by the stunning Megan Fox who stars as the iconic April O'Neil. The movie has been reviled for featuring no particularly special highlights, but judging from the trailer being way too cliché. However Michael Bay and all his experience with summer blockbusters will without a doubt manage to turn the movie that's bound to hit rock bottom into box office gold anyhow. That's the power of summer blockbusters.

Captain America: The Winter Soldier

X-Men: Days of Future Past

Superheroes Galore

The superhero genre hits the box office big every year with remakes, sequels and prequels from Hollywood's most powerful studios. *Captain America: The Winter Soldier* (March 27) premiered this year surprisingly early ahead of the glowing summer sun due to marketing reasons so it would not interfere with Marvel's other big hits⁴ *The Amazing Spider-Man 2* (April 24) and *X-Men: Days of Future Past* (May 22). The list is topped off with another Marvel movie called *Guardians of the Galaxy* (August 14). DC Comics, Marvel's rival, obviously falls short with movies this year as there is no Superman or Batman. From that perspective,

DC Comics, Marvel's rival, obviously falls short with movies this year as there is no Superman or Batman.

the lineup for the following years looks more promising with movies such as Marvel's *Avengers: Age of Ultron* (2015) and DC's *Batman v Superman: Dawn of Justice* (2016). Still, this year's X-Men movie directed by Bryan Singer will definitely suffice as the movie displays a star-studded cast like never seen before. Hugh Jackman (*Prisoners*), James McAvoy (*Wanted*), Michael Fassbender (*12 Years a Slave*), Jennifer Lawrence (*The Hunger Games*), and Halle Berry (*Cloud Atlas*): a summer movie doesn't need much more than this.

Summertime Sadness

Indie films usually don't make it in the summer season, because everyone is concerned with other important stuff. Yet every year, amid the clash of summer blockbusters, there is some space for a heartbreaker to fly past us. This year it is Shailene Woodley's (*The Descendants*) and Ansel Elgort's (*Divergent*) turn who star as lovers in the indie drama *The Fault in Our Stars* (July 10). Based on the John Green novel, the film basically revolves around two teenagers who fall in love through their similarities and differences for what's conventional and for what isn't. The film is expected to turn out as a real tearjerker, just like the novel that follows the same story, so be prepared.

Not a fan of shedding tears over a movie? Try catching Channing Tatum and Jonah Hill in *22 Jump Street* (June 5). The sequel to

2012's 21 *Jump Street* features the two going undercover in college and promises to be one of the most exciting 'brainless' comedies of the year. Another option would be Seth MacFarlane's *A Million Ways to Die in the West* (May 29). The creator of *Ted* and *Family Guy* knows what's up: if you want comedy, there is no one else doing a better job in the business than MacFarlane. His productions have become Hollywood's hottest brands in the comedy genre after he managed to roughly gain \$500 million at the box office worldwide for *Ted* with a starting budget of only \$50 million. With much debate about his qualities as a director, you can still be sure of two things: his latest comedy, starring himself, Charlize Theron (*Prometheus*) and Liam Neeson (*Taken*) among many others, is not a Western. And lastly: not everyone enjoys some MacFarlane humor.

Sequels: Hit or Miss?

Over the years Hollywood has become a haven for producers and directors who have seen new opportunities through sequels, prequels and remakes. Although they may have had a negative effect on the current level of creativity and originality we find in some movies, there isn't really any hard evidence to substantiate this claim. What can be substantiated, however, is that sequels and the like create a flow of movies that you probably expected you'd seen the last of. Well, franchises are constantly brought back to life and they generally cause rousing box office success. In that way, sequels can be considered a direct hit. According to movieinsider.com⁵, there have already been over than 30 sequels made this year. This summer the spotlights are subsequently turned towards the horror movie *The Purge: Anarchy* (July 24), animation *How to Train Your Dragon 2* (July 2), long-awaited thriller *Sin City: A Dame to Kill For* (August 28) and Sylvester Stallone's *The Expendables 3* (August 14). While sequels can be an effective tool in continuing the success of a franchise, it also means that people who missed out on earlier parts are less likely to join in. But that again depends on who's watching what. Nevertheless, this summer's filled with a diverse range of movie sequels from horror and thriller to animation and good old action.

And...

If sequels just don't cut it for you anymore, summer is also the time of the year when directors and producers get out their big guns and show you that Hollywood can also be somewhat

Lucy

original. *Jupiter Ascending* (July 24) is a great example. Directed by the Wachowskis, known for *The Matrix*, and starring Channing Tatum (*White House Down*) and Mila Kunis (*Ted*), the movie leads a fresh wave of original and innovative summer blockbusters that portray new worlds, stories and characters. It's the direct opposite of Luc Besson's *Lucy* (August 14) that features Scarlett Johansson as the anti-heroic female lead who was struck by a drug that maximizes her brain capacity to a hundred percent. Even though the plot sounds way too familiar, it's definitely worth watching it – especially if you have enjoyed Besson's previous works like *Léon* (1995) and *Nikita* (1990). Hollywood's originality is also inspired by other cultures. *Edge of Tomorrow* (May 29), Tom Cruise's newest summer flick, is inspired by the Japanese military sci-fi novel and manga *All You Need Is Kill*. The high concept movie promises to do great things this summer with aliens, sci-fi logic, Emily Blunt and the Tom Cruise we've all

Edge of Tomorrow

come to love.

There are some great movies coming out this summer, but it will always stay an issue which ones will hit it big at the box office and which ones will soon be forgotten. And the thing is that it's got nothing to do about the quality of the movies. Sure, no one likes to see a total flop and everyone prefers something decent. But although it's all become so unexpected, even for the film industry itself, one can only expect this year's summer season to be a total on-screen spectacle filled with heroes, giant monsters and extraordinary mutants. Don't miss out on all the fun. **N**

¹ *Winter Sleep*, a three hour sixteen-minute Turkish film, has won this year's Palme d'Or at the Cannes Film Festival.

² *Kaiju* is a Japanese word, literally meaning "strange culture" that has been translated in English as "monster" and is part of the greater Japanese genre involving giant monsters and sci-fi.

³ Actor Aaron-Taylor Johnson who stars in *Godzilla* in: Rothman, Lily. "Nature Bites Back." *TIME* May 19, 2014: 36.

⁴ Even though all three movies are based on Marvel Comics, the rights to the films are actually held by other movie studios including 20th Century Fox, Sony Pictures and Walt Disney.

⁵ <<http://www.movieinsider.com/movies/sequel/2014/>>

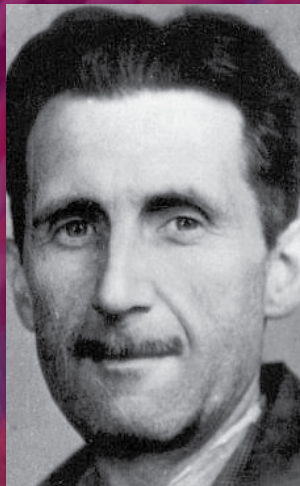
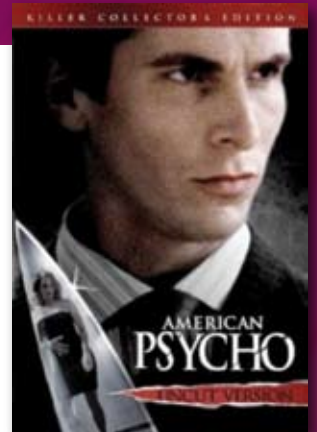
Ter leering ende vermaeck

Zoveel te lezen, te zien, te ervaren, zo weinig tijd! Welke boeken, films en documentaires verruimen uw blik op de wereld, verbreden en verdiepen uw kennis van het recht of kunnen u laten ontspannen zonder de sferen van het recht te verlaten? Elke maand maakt de redactie van de NOVUM een selectie van audiovisuele en tekstuele producten die het leven van de rechtenstudent verrijken en kunnen worden gebruikt ter leering ende vermaeck.

Film - American Psycho (2000)

Patrick Bateman (Christian Bale) heeft als jonge investment banker in het New York van eind jaren tachtig eigenlijk alles wat een modern mens begeert. Hij is knap, hoog opgeleid, zeer rijk en hoeft over vrouwelijke aandacht zeker niet te klagen. Desondanks heeft hij grote moeite met de oppervlakkigheid van zijn bestaan en vooral met die van de mensen om hem heen. Dit zorgt ervoor dat hij zijn omgeving steeds meer begint te haten en als 'uitlaatklep' vermoord hij 's nachts willekeurige personen. Het centrale thema van de film is het totale gebrek aan interesse dat de jonge succesvolle yuppies hebben voor hun medemens. Daarom gaan Bateman's ontboezemingen over zijn eigen geestelijke toestand en moordpartijen vrijwel onopgemerkt aan zijn 'vrienden' voorbij. Dit zorgt in combinatie met zijn grenzeloze narcisme regelmatig voor hilarische scenes. Kortom, een zeer spannende en tegelijkertijd komische thriller.

MJ

Boek – A Collection of Essays

"As I write, highly civilized human beings are flying overhead, trying to kill me." Zo begint George Orwell (pseud. Eric Arthur Blair) zijn essay over Engeland: simpel en concreet. De Britse schrijver staat algemeen bekend om zijn schrandere romans over het opkomende totalitarisme en stalinisme, maar zijn essays, uitgebracht als een bundel, mogen zeker niet ontbreken op uw boekenlijst. Waarom? De essays gaan over verschillende onderwerpen, van Gandhi tot het behoud van de Engelse identiteit en cultuur tijdens de Tweede Wereldoorlog, en bieden vanuit een uniek perspectief inzicht naar Orwells talloze gedachtecronkels. Bovendien bevat Orwells schrijfstijl sublieme beschrijvingen van de werkelijkheid. De essays lezen dan ook makkelijk weg en zijn zowel inhoudelijk als stilistisch ideale voorbeelden voor de schrijvende student.

MS

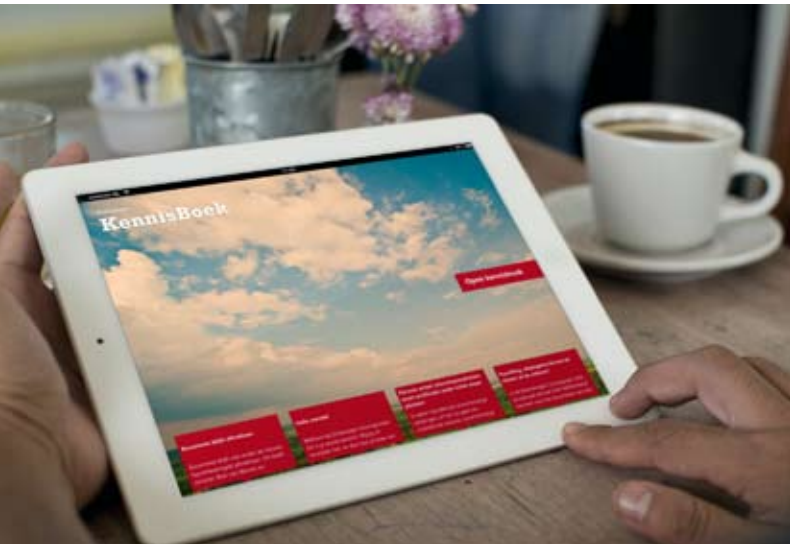
Online cursus – Introduction to Political Philosophy (Yale)

Met het vak Rechtsfilosofie worden enkele denkers die belangrijk waren voor het recht tamelijk uitgebreid behandeld. Aan denkers als Plato, Thomas van Aquino en Hobbes worden enkele weken onderwijs gewijd. Rechtstheoretische vraagstukken zijn echter allemaal te herleiden tot een kernvraag: wat legitimeert gezag en hoe zou de staat moeten worden vormgegeven? Professor Steven Smith neemt u mee langs de bij Rechtsfilosofie behandelde Plato en Hobbes, maar behandelt ook Aristoteles, Machiavelli en Locke en laat de geïnteresseerde student nog eens nadenken over begrippen als macht, rechtvaardigheid en het goede.

MH

Maak kennis met het Dirkzwager KennisBoek - You'll LIKE this!

Is het een app of een E-book? Het nieuwe Dirkzwager KennisBoek – vervolg op de KennisApp – combineert het beste van beide digitale werelden. In de basis is het een app, maar eentje waarin je virtueel kunt bladeren, favoriete thema's kunt aangeven of publicaties offline kunt bewaren. Een app waarin interactie centraal staat en die de mogelijkheid biedt om aangeboden informatie op de gebruiker af te stemmen. De app is gericht op bedrijfsjuristen, ondernemers, medewerkers, en studenten en tilt het kennisdelen van Dirkzwager naar een hoger niveau.

Het actief delen van kennis zit in het DNA van Dirkzwager. Dat gebeurt via onder meer de workshops van de Dirkzwager Academy, de kennisportal en -app, en de openbare juridische bibliotheek. Maar het kan altijd beter, mooier, innovatiever. Dirkzwager ziet het als een uitdaging om steeds een stapje verder te gaan; om de cliënt steeds opnieuw te verrassen met bijzondere (digitale) mogelijkheden die het kennisdelen optimaliseren. Het kantoor heeft nationaal en internationaal naam gemaakt met dit kennisdelen en met alle diverse (social) media die daarvoor zijn ingezet. Maar al die lof is geen reden om tevreden achterover te leunen. Integendeel, tijd om de kennisoverdracht nog verder uit te werken.

Extra verdieping

Met de app KennisBoek is het actief kennisdelen een volgende fase in gegaan. Dirkzwager wil de specifieke informatiebehoefte van de cliënt vervullen. Waarom door tientallen artikelen scrollen als je vooral interesse hebt in informatie over pensioenen of fusies? Hoe meer bekend is over het gebruikersprofiel, hoe beter de informatiestroom richting die gebruiker te differentiëren is. In KennisBoek staat de lezersbehoefte centraal. Daarnaast biedt KennisBoek veel meer ruimte voor interactie. Dat gaat verder dan liken, porren of pingen. Zo kan deelgenomen worden aan discussies waarbij ook de Dirkzwager juristen online zijn en reacties geven. KennisBoek bevordert daarmee de dialoog.

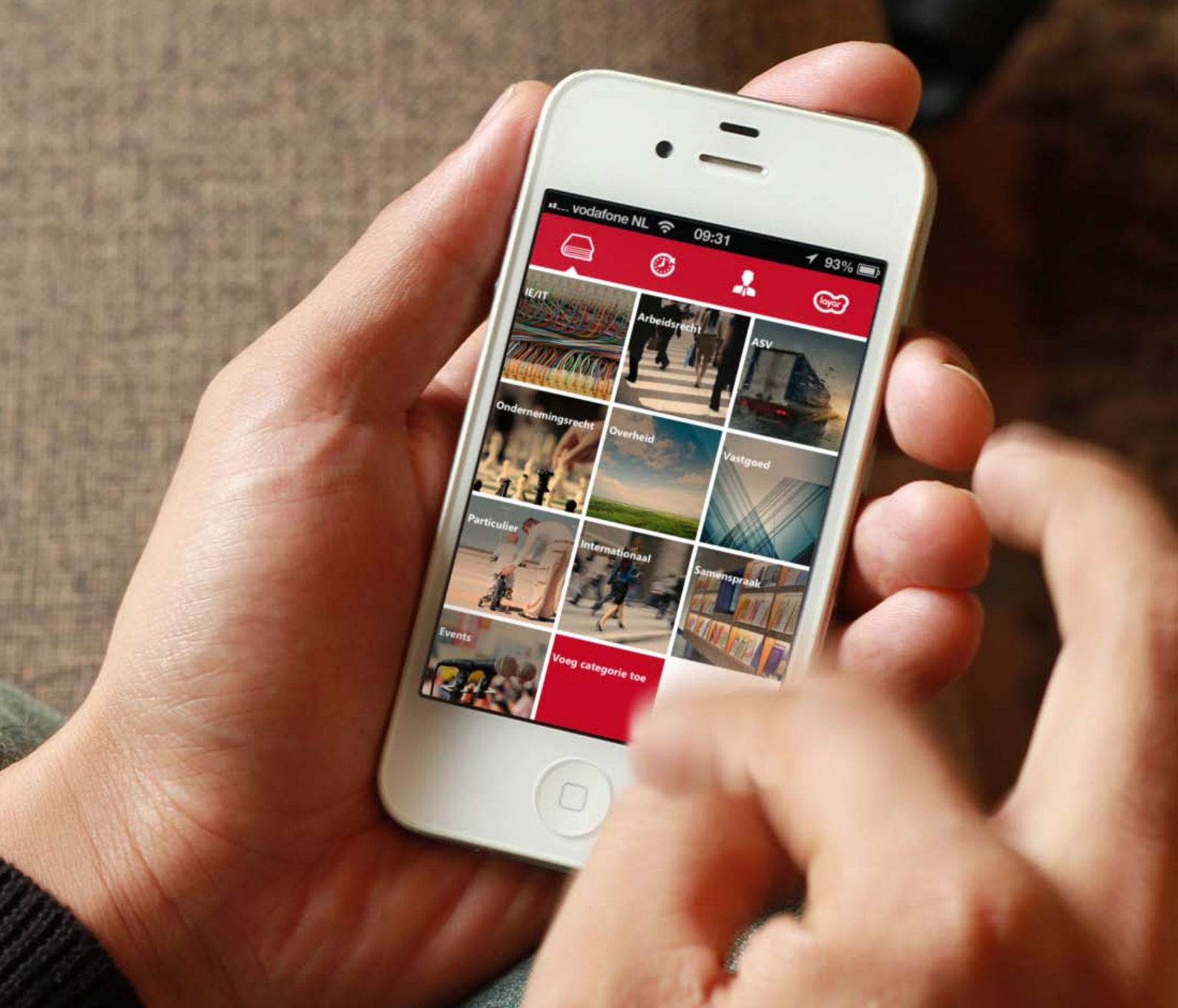
Free of log in?

Voor dit alles heeft de oude app in 2013 een metamorfose gekregen. Qua uitstraling en inhoud, maar ook qua structuur. Het Dirkzwager KennisBoek kent twee modellen. Er kan gekozen worden voor een Freemium of Premium Model, beide gratis.

Freemium Model

Alle app-gebruikers hebben vrij toegang tot deze informatie. De app biedt een breed aanbod van publicaties en nieuwsitems zoals in de voorgaande KennisApp, maar in een volledig nieuwe vormgeving en gebruikersomgeving.

Premium Model

Dit model is ook gratis, maar voor gebruik ervan is registratie noodzakelijk. Hiervoor krijgt de gebruiker dan wel gedifferentieerde informatie en digitale functies aangeboden. De contentvoorziening is afgestemd op informatiebehoefte van de gebruiker. Wie is hij en wat wil hij lezen? Dat betekent efficiëntie in informatieconsumptie: geen overload, alles op maat ook wat betreft het ontvangen van een digitale nieuwsbrief. Interactie en discussie is mogelijk door in te schrijven op communities. Hiermee maakt Dirkzwager een interactieve koppeling tussen print media en digitale kanalen. Met de 'later lezen'-functie kunnen teksten worden geselecteerd om later te lezen, eventueel in een offline omgeving. Daarmee is de app niet meer afhankelijk van een online-situatie.

Tot slot maakt het Premium Model van de app gebruik van 'Gamification'. Dit houdt in dat het actief participeren in kennisdelen via de app een 'funfactor' krijgt. Als je actief leest, deelt en participeert in de gepubliceerde content ontvang je punten en zie je je gebruikersstatus aan de hand van zogeheten 'KennisUiltjes' stijgen.

Miljoen pageviews

Naast de app KennisBoek blijven ook de kennispagina's en www.partnerinkennis.nl bestaan. Dirkzwager komt met deze sites namelijk tegemoet aan een grote informatiebehoefte: in 2013 waren er al 1,2 miljoen pageviews en maar liefst 620.000 unieke bezoekers en op de pagina's zijn inmiddels 4.500 artikelen gepubliceerd. Wel is de uitstraling van de kennispagina's volledig herzien en in lijn met de stijl van KennisBoek.

Voor meer informatie over de app KennisBoek, hoe u deze app kunt downloaden en een demo-film, kijk op www.kennisboek.nl.

Dirkzwager
advocaten & notarissen

Boekrecensie

Watchmen

Vraag een literatuurliehebber om een goed boek aan te raden en hij of zij zal waarschijnlijk niet met *Watchmen* komen. Waarom niet? Omdat *Watchmen* een *graphic novel*, of wat oneerbiediger: een stripboek, is. Het is echter wel het enige ‘stripboek’ dat in Time’s lijstje van “All-Time 100 greatest novels” staat. Het is door critici binnen en buiten de *graphic novel*-wereld bestempeld als meesterwerk. Het kenmerkte de overgang van superheldenpulp naar superheldenliteratuur. Geschreven in de jaren ’80, maar niets aan relevantie verloren en daarom heden ten dage nog een intrigerend werk. De schrijver, Alan Moore, wordt gezien als een van de allergrootste schrijvers aller tijden in de *comic book*-industrie. Onder Moores bekende werk valt onder andere *V for Vendetta* en *Batman: The Killing Joke*. Wat maakt deze schrijver, en meer specifiek zijn meesterwerk *Watchmen*, zo interessant om te lezen?

Feit en fictie

Het meesterlijke verhaal van *Watchmen* speelt zich af in een alternatieve realiteit van de jaren ’80 van de vorige eeuw. Nixon mag zichzelf president noemen en Amerika heeft de oorlog in Vietnam gewonnen. In het verhaal wordt het begin van de 20ste eeuw gekenmerkt door het opstaan van een gemaskerde burgerwacht, *vigilantes*, die de strijd aangaan met de criminaliteit in Amerika. Hoewel deze gemaskerde helden ‘superhelden’ worden genoemd, hebben ze geen superkrachten. In 1977, terwijl de tweede generatie aan *vigilantes* – en de protagonisten van het verhaal – het stokje hebben overgenomen van de eerste generatie, wordt de politiek onder druk vanuit de maatschappij gedwongen een wet door te voeren die de gemaskerde burgerwacht verbiedt. Veiligheid is een taak van de Staat, niet van de burgers, zo wordt er gedacht. Niet verzonnen is de militaire en diplomatieke spanning tussen Amerika en Rusland die een enorme rol speelt in het verloop van het verhaal. Er heest een constante vrees voor een nucleaire oorlog tussen de twee grootmachten. De kranten staan vol met artikelen en analyses over de situatie. De mensen op straat raken er niet over uitgepraat, zeker niet nadat Rusland Afghanistan binnenvalt en daarmee de situatie nog meer op scherp stelt. Het is tegen deze achtergrond dat Rorschach, een illegaal opererende *vigilante*, een misdrijf onderzoekt dat uiteindelijk zal leiden tot de ontdekking van een plan dat kan leiden tot de redding of de ondergang van de wereld.

Waarom *Watchman* gelezen moet worden

Van alle elementen die het boek tot een meesterwerk maken, licht ik

er hier twee uit om als argumenten te gebruiken teneinde u, lezer van dit artikel, aan te sporen het werk te lezen. Te beginnen bij de diepgang van de personages. Daar het te veel woorden inneemt alle personages te bespreken, beperk ik mij hier tot één van de meest intrigerende: Dr. Manhattan. Eigenlijk is Dr. Manhattan de enige superheld van het verhaal, omdat hij als enige superkrachten heeft. Door een ongeluk in 1959 in de *Intrinsic Field Subtractor* veranderde Dr. Jonathan Osterman van normale onderzoeker naar een blauwe halfgod, genaamd Dr. Manhattan, in staat om materie tot op subatomisch niveau te beheersen, te teleporteren en om toekomst, heden en verleden tegelijkertijd te ervaren. Amerika zette Dr. Manhattan in om de Vietnamoorlog te winnen, en gebruikt hem om het machtsverwicht te houden ten opzichte van Rusland.

Wat *Watchmen* zo sterk maakt, is het feit dat het personage van Dr. Manhattan niet vervalt in clichématige, explosieve acties, maar dat zijn personage wordt gebruikt om interessante vragen te stellen over de aard van ons mens zijn. Dr. Manhattan raakt namelijk emotioneel steeds meer gedistantieerd van de mensheid – hij weet immers niet meer hoe het voelt om mens te zijn. Zijn onverschilligheid resulteert uiteindelijk in zijn vertrek van de aarde, om op Mars te contempleren over zijn rol in het verloop van de Koude Oorlog. In een dialoog met een van de andere *Watchmen* stelt hij de ultieme vraag: waarom dient de mensheid gered te worden?

Wat *Watchmen* zo sterk maakt, is het feit dat het personage van Dr. Manhattan niet vervalt in clichématige explosieve acties.

En hiermee is ook gelijk het tweede argument gegeven: *Watchmen* is niet primair een thriller, actie- of ‘superhelden’-verhaal. Het boek spoort aan tot nadenken over ethische vraagstukken vanuit een deontologisch of utilitairistisch perspectief (mag je één man vermoorden om daarmee mogelijk de levens van velen te redden?), maar stelt bijvoorbeeld ook vragen over autoriteit, gezag en legitimiteit (bij het niet functioneren van overheidsgezag, heeft de burger dan het recht om eigenhandig voor zijn veiligheid te zorgen? En hoe ver mag de burger daar in gaan?). *Watchmen* biedt nog veel meer, maar daarvoor moet je deze *graphic novel* meerdere malen lezen.

Ik denk dat ik daar nu maar eens aan ga beginnen.

Column

Het recht op kwetsbaarheid

Mei staat voor vele studenten gelijk aan het moeten schrijven van hun scriptie. Hetzij een bachelorscriptie, hetzij een masterscriptie: velen kunnen zich vinden in het populaire acroniem T.H.E.S.I.S. (True Happiness Ended Since It Started).

Nu word ik (nog) niet intens ongelukkig van mijn scriptie, maar het station van Diepe frustratie en Wanhoop ben ik absoluut gepasseerd. Op een zekere zondag die ik in het ouderlijk huis doorbreng, ben ik het zat en besluit ik de rest van de middag met een boek in de tuin te zitten. Ik duik in de boekenkast van mijn ouders, en kom tot de ontdekking dat ik al vrij veel boeken heb gelezen. Niet goed voor mijn frustratie. Wel stuit ik op een bekende naam: Brené Brown. Haar naam herinner ik me van het bekende TEDx-filmpje (aanrader!) en het boek ziet er interessant uit: 'De kracht van kwetsbaarheid'. Het boek leest vlot weg en ik moet toegeven dat best leuk is om te lezen hoe de schrijfster tot haar heldere conclusies is gekomen. Kortweg: de lezer wordt aangespoord om het lef te hebben om te laten zien dat ook hij imperfect is. Als mens ontleen je je waarde immers niet aan een absoluut gebrek aan fouten. Fouten leiden niet automatisch tot het zijn van een slecht mens, maar in de huidige maatschappij lijkt soms het tegendeel waar te zijn.

Wat geblader en vele moments of enlightenment verder lees ik opeens: 'De American Bar Association, de beroepsorganisatie van advocaten in de VS, meldt dat onder advocaten het percentage voor zelfdoding bijna vier keer zo hoog is als onder de bevolking in het algemeen.'

Ik ga rechtop zitten en lees wat aandachtiger. Dit wordt toegeschreven aan het perfectionisme van advocaten en de agressiviteit en emotionele afstandelijkheid die van deze specifieke beroepsgroep wordt geëist. Geen onlogische redenering, maar ik ben er even stil van. Hoe het ook zij, zoveel plek voor een kwetsbare houding is er natuurlijk ook helemaal niet in de advocatuur. Ook niet in het recht. Of wel? Recht en beleid gaan ook hand in hand en als het om beleid gaat, is er wél plaats voor kwetsbaarheid.

Zo heeft burgemeester Lenferink ondanks alle kritiek ook veel lof gekregen toen hij zich op een zeer kwetsbare wijze opstelde in de zaak Benno L. Hij heeft aangegeven persoonlijk in te staan voor de pedoseksueel die sinds kort in Leiden woont en stapt op als hij weer de fout in gaat. De moed en kwetsbaarheid die hij hierbij heeft getoond, is hem in dank afgenomen. In een column heeft prof. Ellian geopperd dat dergelijk gedrag ook als voorbeeld zou moeten dienen in Den Haag.

Mijn gedachten dwalen ook af naar Cesare Beccaria, de

18e-eeuwse strafrechtfilosoof. Hij was van mening dat de wetgever bij het uitvaardigen van wetten en straffen rekening moet houden met een bepaald percentage misdadigers dat vrijuit zal gaan. Ervoor willen zorgen dat alle misdadigers worden bestraft zorgt voor een te grote last voor de onschuldige burgers. Het kan immers niet de bedoeling zijn dat onschuldige burgers ten onrechte worden opgepakt of dat onschuldige burgers met een te strakke hand worden geregeerd omdat een kleine groep zich kennelijk niet naar behoren weet te gedragen. Met andere woorden: het verlies moet worden geaccepteerd.

Zou het dan ook voor meer begrip in de maatschappij zorgen als de overheid openlijk toegeeft nooit in staat te zijn om alle misdaden te bestraffen, 'maar dat het wel heel hard z'n best doet'? Een deel van Nederland zal het op prijs stellen als de overheid eerlijk toegeeft altijd fouten te zullen blijven maken. Het maakt de overheid menselijk. Een ander deel zal het ongetwijfeld geen prettige gedachte vinden. Bij de gedachte aan het recht en Vrouwe Justitia denk ik aan een duidelijk, vastomlijnd (en feilloos) rechtsstelsel. Ik heb het veilige gevoel dat ik weet waar ik aan toe ben en ik mijn vertrouwen kan leggen in het recht.

Een deel van Nederland zal het op prijs stellen als de overheid eerlijk toegeeft altijd fouten te zullen blijven maken.

De mensen die de taak van de feilloze Vrouwe Justitia uitvoeren zijn zelf echter niet feilloos. Ik krijg het idee dat het voor de maatschappelijke rust een fijn idee is dat het recht niet ontvanke-lijk is voor fouten. Tenzij de fouten reeds gemaakt zijn en ze moeten worden toegegeven en gecorrigeerd. Het feilloze masker wordt dan even afgezet, de rommel wordt opgeruimd en ja hoor, het masker wordt weer opgezet.

'Fake it until you make it' lijkt me echter niet een conclusie waar ik blij van word. Ik word er wel een beetje moedeloos van. Ik blijf er over nadenken en kom uiteindelijk tot de tweede conclusie dat als ik mijn hersens zou willen pijnigen op deze luie zondag, ik net zo goed weer verder kan gaan met mijn scriptie.

Uiteindelijk heeft het boek me wel in een kwetsbare positie geplaatst. Ik kruip achter mijn laptop en moet aan mezelf toegeven dat ik geen idee heb wat ik aan het doen ben terwijl ik verwoed verder typ: I'll fake it until I make it. ■

Verenigingen grotius

Waarde lezer,

Voor velen is het collegejaar ten einde. Sommigen zijn nog bezig met de hertentamens, terwijl anderen de zomer volop aan het vieren zijn. Ook JFV Grotius kijkt vooruit naar volgend collegejaar, nu de zonnestralen ook op het Kamerlingh Onnes Gebouw beginnen te schijnen.

De afgelopen tijd was een drukke periode met veel mooie activiteiten. Zo hebben we de carrièrewEEK beleefd, een lezing van Raadsheer Ybo Buruma, een symposium over het nieuwe ontslagrecht, een bezoek gebracht aan tbs-kliniek De Kijvelanden en is de facultaire almanak gepresenteerd.

Tijdens de carrièrewEEK hadden studenten tal van mogelijkheden om een beeld te krijgen van de carrièremogelijkheden die een rechtenstudie biedt. Zo hadden we een bezoek aan de belastingdienst, een kantorenontbijt met Leidse en Haagse kantoren en een banenmarkt met een high tea en workshops. De interactie tussen kantoren/bedrijven en studenten was zeer goed en velen hebben er goede contacten aan over gehouden.

Ook het symposium was een groot succes. Dit jaar in samenwerking met Sine Labore Nihil, de Leidse studievereniging voor arbeidsrecht, met als thema "Nieuw ontslagrecht; eerlijker en eenvoudiger of een lawyer's paradise?". Het was een dag waar menig student aan het twijfelen gebracht zal zijn of ze voor de nieuwe master arbeidsrecht hadden moeten kiezen.

Begin deze maand is het kandidaatsbestuur voor het collegejaar 2014-2015 bekendgemaakt. Komend jaar zullen zij als het 94e bestuur der JFV Grotius een jaar lang de vereniging leiden en alle activiteiten en evenementen organiseren waar op deze plek over wordt geschreven.

Deze maand heeft JFV Grotius tevens een eerstejaars reis georganiseerd naar Brussel, om daar van dichtbij te zien hoe Europa bestuurd wordt. Ook het Brusselse nachtleven is nog bezocht, al met al een mooie afsluiting van het collegejaar.

Een nog betere afsluiting voor het collegejaar is natuurlijk een groot feest. Dinsdag 24 juni organiseert JFV Grotius in de NEXT een spetterend eindfeest met als thema "Out of Space". Hier hopen wij een zo groot mogelijk deel van de rechtenfaculteit te mogen verwelkomen om de zomer feestelijk in te luiden.

Als allerlaatste activiteit zal JFV Grotius van 4 t/m 8 juli afreizen naar Budapest. Er zullen 32 gezellige Grotianen meegaan met de Kleine Reis 2014 om de Hongaren te laten zien wat Leidenaren verstaan onder feesten. Na deze reis zit het er voor dit collegejaar toch echt op, en zal het 93e bestuur het stokje overdragen aan het kandidaatsbestuur. Volgend jaar zal hier het 94e bestuur deze pagina's vullen om u, waarde lezer, op de hoogte te houden van wat er staat te gebeuren binnen de Juridische Faculteitsvereniging.

Mocht u volgend jaar bij willen dragen aan de activiteiten en evenementen waar op deze plek het afgelopen jaar over is geschreven, solliciteer dan vooral komend collegejaar voor een commissie. Het was een eer en een waar genoegen om u een jaar lang van dienst te mogen zijn.

Namens JFV Grotius een mooie zomer gewenst.

Hartelijke groet,

Koen Hamelink, praeses

Loopbaan

Bij La Gro sta je met beide benen in de praktijk

Werken bij La Gro is werken in een uitdagende omgeving. Je komt hier meteen met alle facetten van het vak in aanraking. Leren is vooral doen.

Meesterwerk is Mensenwerk

La Gro

Advocaten

WWW.LAGROLAW.NL

Faculteits- zaken

Céril van Leeuwen is dit studiejaar ('13-'14) de assessor (student-lid) van het faculteitsbestuur van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid. Zij behartigt de belangen van de studenten binnen het faculteitsbestuur op het gebied van onderwijs, organisatie en onderzoek.

Contactinformatie:

Adres: Steenschuur 25, kamer B.4-38, 2311 ES Leiden

Telefoon: 071 527 7621

E-mail: assessor@law.leidenuniv.nl

Spreekuur op woensdag van 09.00 tot 10.00 uur

Een aantal maanden geleden las ik in de krant een opiniestuk waarin met grote letters stond: "Nederland is Europees kampioen ontleding".* Het artikel ging over de vrije val van de boekenverkoop in Nederland, die binnenkort wellicht zelfs de vijftig procent bereikt. Dit vind ik een zeer verontrustende ontwikkeling. Vooral omdat blijkt dat de ontleding in ons land zich sneller voltrekt dan in de ons omringende landen. Wat mij betreft moeten we met elkaar deze vrije val tegengaan, juist omdat diverse onderzoeken hebben aangetoond, welk belang het lezen heeft. Het blijkt bijvoorbeeld dat fervente lezers teksten beter interpreteren, integreren en evalueren dan niet-lezers. Bovendien verklaart het lezen van boeken vierendertig procent van de woordenschat op hbo- en universiteitsniveau.

Vooraf Rechtsgeleerdheid studenten zullen veel baat bij lezen hebben. Rechtsgeleerdheid is bij uitstek een studie waar een goede beheersing van de Nederlandse taal van groot belang is. Tijdens de studie wordt geleerd om analytisch te denken, zodat onder meer hoofd- en bijzaken in teksten kunnen worden onderscheiden. Om deze vaardigheid te ontwikkelen, wordt tijdens de studie veel literatuur voorgeschreven.

Gemiddeld lezen jongeren twaalf minuten per dag (60-plussers in Nederland lezen bijna zes keer zoveel!). Ik verwacht dat de Leidse juridische studenten wel meer dan twaalf minuten per dag lezen, maar dit zal vooral voorgeschreven studie-literatuur zijn. Ik ben benieuwd hoeveel studenten nog voor hun "plezier" lezen. Op mijn nachtkastje ligt een grote stapel boeken die ik graag zou willen lezen. Door drukte zal ik mij voor wat betreft het recreatief lezen, helaas, dit jaar tot de vakanties moeten beperken. Dit spijt mij, omdat ik bijzonder graag lees. Ik heb veel voordeel ondervonden tijdens mijn studie van het vele lezen. Lezen kan zeer ontspannend zijn en door lezen leer je ook contexten beter te

begrijpen en ontwikkel je andere vaardigheden die tijdens de Rechtenstudie goed van pas komen.

Om de ontwikkelingen van de "ontleding" tegen te gaan, wordt aankomend studiejaar op de faculteit een project gestart om het recreatief lezen te stimuleren. De aankomende eerstejaars studenten krijgen de autobiografie van Lucia de Berk in de introductieweek uitgereikt. Tevens komt Lucia de Berk met haar advocaat Stijn Franken een lezing geven. Deze lezing zorgt ervoor dat studenten haar verhaal in perspectief kunnen plaatsen. Zo zullen zij de opgedane kennis tijdens bijvoorbeeld het vak strafrecht, meer in context kunnen plaatsen.

Met dit boekenproject wil de faculteit het belang van lezen benadrukken. De faculteit heeft er ook voordeel aan als haar studenten veel lezen. Uit de Leidse dissertatie *To Read or Not To Read* uit 2010 van S. Mol blijkt een wederzijdse beïnvloeding van lezen en cognitie: het lezen van boeken leidt simpelweg tot schoolsucces en hogere intelligentie. Van het boekenproject zullen de eerstejaarsstudenten profiteren. Hopelijk zijn de ouderejaarsstudenten zich al bewust van het belang van lezen.

Veel succes met de laatste loodjes en natuurlijk alvast een heel fijne (lees)vakantie toegewenst!

Céril van Leeuwen

P.s. Tijdens het Leiden Law Festival wordt er een workshop snel lezen aangeboden. O-zo-handig om die stapel boeken door te werken. Zie voor het volledige programma van het Leiden Law Festival, de facultaire website.

* B. Bommeljé, 'In Nederland blijven alleen lege boekenkasten over', NRC Handelsblad, 21 september 2013.

Universiteit Leiden

FACULTEITSAGENDA JUNI / JULI

Juni

29 juni-4 juli	Summer School on European Business Rescue and Insolvency Law
30 juni	Vergadering Faculteitsraad
30 juni t/m 4 juli	SummerCourt
30 juni t/m 25 juli	Columbia Summer Program

Juli

2 juli	Tentamenperiode (t/m 11 juli)
4 juli	J.F.V. Groenius: Kleine Reis
10 juli	Vergadering Onderzoeksbestuur

Column

Over de plichten van de mens en de student

‘Ik ben óók voorstander van mensenrechten. Maar ik ben van mening dat het goede een heel rijk begrip is, waarvan de mensenrechten slechts een klein aspect zijn. Wie de mensenrechten verabsoluteert, ziet vele morele waarden over het hoofd en kan dus, zonder het te weten en te willen, onverhoeds een ridder worden in dienst van het kwaad.’ Dat schreef ik in mijn vorige column voor Novum. In het onderstaande wil ik op die uitspraak nader ingaan.

Wat betekent ‘de mensenrechten verabsoluterende’? Er is toch niemand die dit doet? Alle grondrechtcatalogi kenmerken zich immers door uitgebreide beperkingsclausules, nader uitgewerkt in wetgeving en jurisprudentie? De vrijheid van meningsuiting bijvoorbeeld is gelimiteerd door onder andere diverse leden van art. 137 van het Wetboek van Strafrecht.

Inderdaad, vrijwel alle grondrechten worden langs diverse weg wettelijk beperkt. Ik zou willen dat dat wat minder gebeurde. Bij-

voorbeeld wat betreft de vrijheid van meningsuiting. In die zin ben ik juist voorstander van een sterkere verabsolutering van de mensenrechten.

Wanneer ik kritisch ben over het verabsoluterende van mensenrechten heb ik het dan ook over iets anders. Namelijk het feit dat we sterk geneigd zijn in onze tijd goed en kwaad onmiddellijk en exclusief te duiden als respectievelijk het respecteren van mensenrechten en het schenden ervan. Wij denken sterk in termen van rechten, zowel moreel als juridisch.

Doet dan niet iedereen dat? Nee, tot niet eens zo gek lang geleden werd, óók in Europa, over goed en kwaad in andere termen gedacht. En ook anno nu is het rechtendiscours zeker niet universeel. Buiten het Westen wordt het nog vaak gezien als iets vreemds. Wie de mensenrechten verabsoluteert en goed en kwaad alleen maar in deze termen kan zien, moet wel tot de conclusie komen dat het er in de rest van de wereld er niet best voorstaat en dat ook onze eigen Europa in het verleden een tranendal was. De conclusie ligt dan voor de hand: ‘Gelukkig leven we hier en nu in het Westen, in de beste van alle mogelijke samenlevingen! Laten we ons verleden maar zo snel mogelijk vergeten en ons er niet meer in verdiepen, tenzij om het nog wat verder zwart te maken. En laten we met de Blijde Boodschap van de mensenrechten de wereld in trekken om iedereen van ons gelijk te overtuigen’. Nogmaals, ik ben óók voorstander van de mensenrechten, maar in deze opvatting schuilt een flinke dosis ahistorische en neo-koloniale geboorneerdheid, geboren uit een stel ferme oogkleppen.

Ik had het in mijn vorige column al over Pufendorfs monumentale werk *De Iure Naturae et Gentium* uit 1672, een zeer volumineus boek dat recht en moraal in den brede behandelt. Over rechten heeft hij het echter nauwelijks, laat staan grond- of mensenrechten. Het centrale begrip bij Pufendorf is *obligatio*: plicht, verplichting. Het hoofdstuk over meningsuiting heet ‘Over de meningsuiting en de plichten die ermee gepaard gaan’. Een recht op meningsuiting komt is het hele hoofdstuk niet aan de orde. Toch is het een buitengewoon interessant en behartenswaardig hoofdstuk, waarvan we ook en juist heden ten dage veel kunnen opsteken.

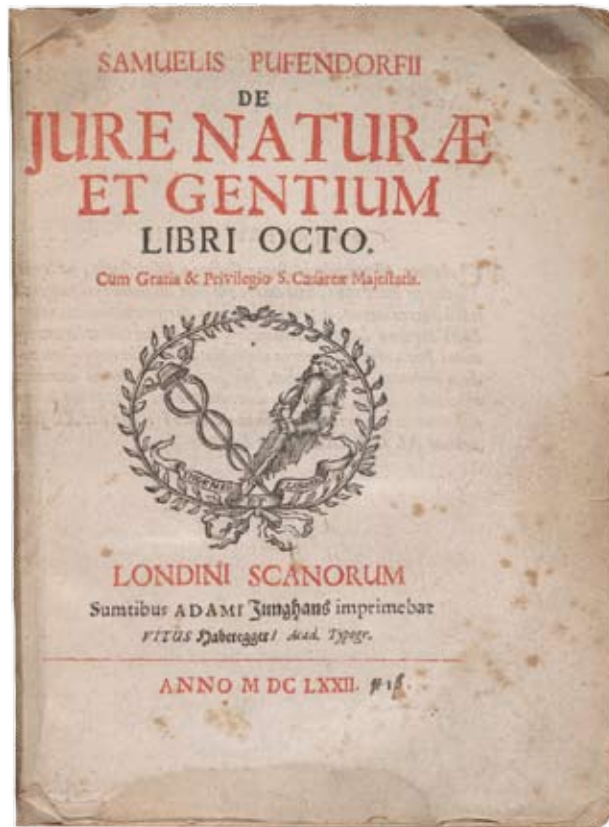
Het plichtsbegrip leent zich er ook goed voor te spreken van plichten tegenover zichzelf.

Maar meneer Kinneging, rechten en plichten zijn toch twee zijden van dezelfde munt? Het recht van de een is toch de plicht van de ander? Zo gezien maakt het feitelijk niets uit dat wij het hebben over rechten en Pufendorf het heeft over plichten, want het komt uiteindelijk op hetzelfde neer.

Ja? Echt waar? Ik heb zo mijn aarzelingen. Twee wil ik er hier noemen. Ten eerste leent het plichtsbegrip zich er goed voor ook te spreken van plichten tegenover zichzelf. Pufendorf doet dat dan ook. Hier staat geen spiegelbeeldig recht van een ander tegenover. Een plicht jegens mezelf geeft een ander geen recht jegens mij. In het rechtendiscours valt deze notie dus overboord en verdwijnt uit het bewustzijn. Toch is het een niet onbelangrijke notie. Wat bijvoorbeeld te denken van de plicht jegens jezelf te woekeren met je talenten? Ik zou wensen dat alle studenten zich dat in de oren knoopten!

**Alle anderen worden op deze manier
gezien als schenders van rechten.**

Men zou hiervan nog kunnen denken dat het een *minor problem* is dat de algemene waarde van het rechtendiscours niet aantast. Mijn tweede aarzeling kan zo makkelijk echter niet worden afgedaan. Deze aarzeling betreft het feit het normaal-menselijk egocentrisme en gebrek aan zelfkennis in combinatie met het denken in termen van rechten er in de praktijk toe leidt dat wie denkt en spreekt over rechten, het veelal heeft over zijn *eigen* rechten. Daar ligt de focus. Men staat in de wereld als drager van rechten. Alle anderen zijn zo gezien mogelijke schenders van rechten.

Een dergelijke houding bevordert niet de zelfkritiek en leidt snel tot conflicten, klachten, procedures en strijd.

Vergelijk deze persoon nu eens met iemand die van kindsbeen af is opgegroeid met het idee dat hij allerlei plichten heeft, tegenover zichzelf maar vooral ook tegenover de medemens. Is het zo in het leven staan niet een gezond tegenwicht tegen genoemd normaal-menselijk egocentrisme en gebrek aan zelfkennis? Wie zichzelf vooral ziet als drager van plichten, zal zich niet zozeer afvragen of anderen zijn rechten schenden, alswel of hijzelf niet tekort schiet jegens anderen. Hij zal dus de schuld allereerst bij zichzelf zoeken en niet meteen bij de ander. Hij klaagt minder en zegt vaker 'sorry'. Het conflictpotentieel neemt daardoor sterk af.

Natuurlijk, er bestaat zoiets als pathologisch plichtsbesef. Er zijn mensen met zo'n scupuleus geweten dat ze de dag nauwelijks door kunnen komen, omdat ze bijna bezwijken onder een permanent schuldgevoel. Dat is niet wat ik hier bepleit, dat zal duidelijk zijn. Wat ik wel bepleit is de noodzaak meer te denken in termen van plichten, omdat het exclusief denken in termen van rechten, gegeven de menselijke natuur, tot uitwassen leidt. De voormalige Duitse bondskanselier Helmut Schmidt heeft ooit een Universele Verklaring van de Plichten van de Mens opgesteld. Een geweldig idee, niet ter vervanging maar ter aanvulling van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Wat zou dat een positieve energie losmaken in de wereld!

Ik nodig jullie allen van harte uit eens na te denken over de vraag wat jullie plichten zijn tegenover de docenten. Is het niet zo dat jullie de plicht hebben om tot in de puntjes voorbereid op college te verschijnen en naar tentamen te gaan? Als iedereen zich daar nou eens aan hield, wat zou dat een positieve energie losmaken in de faculteit! ■

Hoezo eenzaam aan de top? Je hebt 1600 collega's.

Van Parijs tot Singapore, van Londen tot New York. In vrijwel elke wereldstad en in elk financieel centrum staat een kantoor van Loyens & Loeff. En in elk van die kantoren werken de beste professionals elke dag keihard om Loyens & Loeff aan de top te houden. Wereldwijd zo'n 1600. En we willen er graag nog een paar bij. Zin in een uitdaging? Meld je dan nu aan via www.loyensloeffacademy.com

